

Eötvös József-koszorú kitüntetést kapott Horváth Ferenc geofizikus, az ELTE emeritus professzora

2017-ben a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából az MTA által a kiemelkedő tudományos életmű elismerésére alapított Eötvös József-koszorú kitüntetésben részesült Horváth Ferenc, az ELTE emeritus professzora, az MTA Geofizikai Tudományos Bizottság elnöke. A magas rangú kitüntetés a „Laureatus Academiae” cím adományozásával jár, annak viselésére jogosít.

Horváth Ferenc 50 éve tevékenykedik a geofizikai területén az ELTE Geofizikai Tanszéke munkatársaként. 1999-ben lett egyetemi tanár, 2000–2009 között tanszékvezető, eközben 2005–2007 során pedig a Földrajz- és Földtudományi Intézet igazgatója volt. 2013 óta az ELTE emeritus professzora. Kutatómunkájának gerincét az 1970–80-as években megszületett lemeztectonika Pannon-medencére történt alkalmazása alkotja. Emellett alkalmazott kutatások területén is kiemelkedő eredményeket ért el Magyarország szénhidrogén- és geotermikusenergia-kutatási potenciáljának elemzésében és a tektonikai veszélyeztetettség felmérésében. Több évtizedes oktatói tevékenysége kiterjedt az általános és alkalmazott geofizika fő diszciplináira. Nagyszámú nemzetközi szaklapban megjelent publikációjára kiemelkedően sok – közel négyezer – független hivatkozást kapott. Számos magas hazai és külföldi kitüntetés birtokosa, az Academia Europaea tagja, 2008 óta az MTA doktora, 2012–2017 között az MTA Geofizikai Tudományos Bizottság elnöke.

Horváth Ferenc 1967-ben fejezte be tanulmányait az ELTE geofizikus szakán, és Egyed László professzor munkatársaként kezdte meg oktató és kutató munkáját a Geofizikai Tanszéken. Pályakezdését és napjainkig tartó kutatómunkáját a 60-as évek végén kiobbant lemeztectonikai „forradalom” határozta meg. Annak elkötelezett támogatójaként és a Mediterrán térség ív mögötti (*backarc*) medencéire való alkalmazójaként hamarosan hazai, majd nemzetközi hírnevet szerzett. Ezt elmélyítette a lemeztectonikai kutatások fellegvárában, az angliai Newcastle upon Tyne-ban végzett kutatómunkája (1975–76) és az amerikai Massachusetts Institute of Technology szakembereivel való több éves kooperációja (1980–86).

Az általános geofizikai–geodinamikai kutatások mellett nagy figyelmet fordított ezen eredmények alkalmazására is. Munkatársaival együtt fontos tanulmányokat készített a Pannon-medence szénhidrogén-képződési modelljéről, a geotermikus viszonyokról, a geotermális energia hasznosításáról, valamint a recens tektonikai viszonyokat meghatározó közfeszültségekről. Az MTMT adatbázis szerint saját közleményeinek száma 271, amelyekből 111 tudományos közlemény és 68 nemzetközi szakfolyóiratban megjelent cikk. Független idézeteinek száma 3821, Hirsch-indexe pedig önhivatkozás nélkül 35. Horváth Ferenc jelenleg is meghatározó, aktív résztvevője a magyar geofizikus szakmai közéletnek.

Mindezek mellett alapvető szerepet játszott az egyetemi geofizikus- és geológusoktatásban, valamint annak a „bolognai folyamat” keretében történt átalakításában. Számos szakdolgozat és PhD-dolgozat témavezetése fűződik a nevéhez, köztük hét olyan doktori munka, amelyek tekintélyes külföldi egyetemekkel való együttműködés keretében valósultak meg. Nevezetesen: VU Amsterdam (Bada G., Lenkey L., Szafián P.), Rice University TX (Tari G.), Utrecht University (Dombrádi E., Balázs A.), Univ. Roma Tre (Király Á.)

Emellett számos hazai (MTA AKA és OTKA), kétoldalú nemzetközi (Cambridge, Nápoly, Karlsruhe, Frankfurt) projekt vezető kutatója volt, pályázati sikereket ért el nagy Európai Unió projektjeiben (Integrated Basin Studies 1994–95, Marie Curie Doctoral Training Centre 2002–05). Oktató- és kutatómunkája elismeréseként több rangos hazai és külföldi tudományos elismerést/díjat kapott, amelyek közül kiemelkedik az MTA Akadémiai Díj (1992), a Széchenyi Professzori Ösztöndíj (1997–2001) az ELTE Tudományos Díj (1994), az Academia Europaea tagság (1991), a Geological Society of Amerika tiszteleti tagság (1995), az American Association of Petroleum Geologists Spec. Commendation Award (1997) és az ELTE „Pro Universitate Emlékérem” aranyfokozata (2009).

Ádám Antal, Wesztergom Viktor